

Vještačenje u upravnom postupku i upravnom sporu

Milan Blagojević

sudija Okružnog suda u Banjaluci i vanredni profesor na Univerzitetu za poslovni inženjering i menadžment Banja Luka, Banja Luka, Bosna i Hercegovina, milan.blagojevic@pravosudje.ba

Sažetak: Hipoteze dispozicija u mnogobrojnim propisima iz raznih upravnih oblasti često su takve da je prethodno potrebno obaviti odgovarajuće vještačenje radi utvrđivanja jesu li u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi koje one propisuju. Bez takvog postupanja nadležni organ neće na pravilan i potpun način utvrditi pravno relevantne činjenice, a bez toga nema pravilne primjene materijalnog prava. Stoga ovaj rad za predmet ima vještačenje u upravnom postupku, a potom i u upravnom sporu. U njemu su najprije analizirana pravila upravnog postupka i praksa iz tog postupka vezana za ovo pitanje, a potom i pravila upravnog spora i neki problemi do kojih dolazi u sudskoj praksi usljed rješenja propisanih domaćim zakonom koja nisu u skladu sa Ustavom BiH i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ključne riječi: vještačenje, vještak, upravni postupak, upravni spor.

Datum prijema rada: 16. februar 2015.

Datum odobrenja rada: 23. februar 2015.

UVODNI DIO

Djelatnost uprave predstavlja najsloženiju državnu djelatnost. To je posljedica činjenice što ovi organi, gledano po vrstama poslova, obavljaju najveći broj državnih poslova. U obavljanju te svoje funkcije ovi organi primjenjuju mnogobrojne propise (zakonske i podzakonske) čije odredbe su često takve da je prethodno potrebno obaviti odgovarajuće vještačenje radi utvrđivanja jesu li ispunjeni uslovi propisani u hipotezama dispozicija tih propisa. Bez takvog postupanja upravni organ neće na pravilan i potpun način utvrditi pravno relevantne činjenice, a bez toga nema pravilne primjene prava.

U ovom radu izložićemo zakonska rješenja o ovom pitanju u Bosni i Hercegovini. Ono što karakteriše ta rješenja jeste činjenica da nema suštinske razlike u odredbama koje o ovom pitanju sadrže četiri zakona o opštem upravnom postupku, koliko ih ima u BiH. Isto se može reći i za zakone o upravnim sporovima na nivou BiH, kao i Republike Srpske, Federacije BiH i Brčko distrikta. Stoga u radu nećemo navoditi relevantne odredbe iz svakog od tih zakona, jer bismo time nepotrebno opteretili tekst. Umjesto toga, odlučili smo se za iznošenje suštine rješenja sadržanih u tim propisima, a u tome, kako smo naglasili, nema bitnih razlika ni u jednom od navedenih zakona.

Tekst koji slijedi podijeljen je u dvije tematske cjeline, koje odgovaraju naslovu rada. Dakle, u nastavku ćemo najprije izložiti odgovarajuća zakonska rješenja o vještače-

nju u upravnom postupku i praksu iz tog postupka vezanu za ovo pitanje. Potom slijedi dio posvećen vještačenju u upravnom sporu i nekim problemima do kojih dolazi u sudskoj praksi usljed rješenja za koja se opredijelio zakonodavac, a koja nisu u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. U završnom dijelu rada iznijemo kritiku tih zakonskih rješenja.

VJEŠTAČENJE U UPRAVNOM POSTUPKU

Vještačenju u upravnom postupku pristupa se u dvije situacije. Jedna od njih je kad treba *utvrditi* određenu činjenicu koja je važna za rješavanje upravne stvari, a druga je kad nema potrebe za utvrđivanjem nego za *ocjenom* takve činjenice. Zajedničko i jednoj i drugoj situaciji je to što se radi o činjenici važnoj za predmetnu upravnu stvar, a to je pravno relevantna činjenica. Koja činjenica je pravno relevantna ne određuje niti može određivati upravni organ, jer se takve činjenice određuju (kao hipoteze dispozicije) odgovarajućim propisom u svakoj upravnoj oblasti. Stoga prepoznavanje takvih činjenica traži od službenog lica koje vodi upravni postupak dobro poznavanje relevantnog propisa koji treba da primijeni u datoj upravnoj stvari.

U čemu je razlika između činjenice koju treba *utvrditi* i činjenice koju treba *ocijeniti* u upravnom postupku. Najjednostavnije kazano, razlika se svodi na sljedeće. U prvom slučaju zadatak koji se postavlja pred vještaka je da utvrdi

Expertise In Administrative Proceedings And Administrative Dispute

Milan Blagojević

Summary: Hypothesis of legal dispositions contained in many prescriptions from different administrative areas very often requires that before the administrative organ reaches its decision an expert opinion must be given. That opinion must be given in order to establish whether some requirements prescribed by legal norms are satisfied or not. Without such kind of procedure the competent organ will not be able to establish legally relevant facts in proper way, and without that it will not be able to implement material law properly. That is why this paper has an expertise as a subject, firstly in administrative procedure, and after that in judicial administrative dispute. In the paper the domestic rules of administrative procedure are firstly analysed with regard to testifying as an expert before administrative organ, and practice from administrative procedure as well. After that the rules from judicial administrative dispute are also analysed and some problems that appeared in court practice due to the provisions contained in domestic laws which are not in accordance with Constitution of Bosnia and Herzegovina and European Convention on Human Rights.

Key words: expertise, expert, administrative procedure, judicial administrative dispute.